

Wskazówki i materiały dotyczące małpiej ospy dla ośrodków zbiorowego zakwaterowania

Ten dokument zawiera wytyczne dotyczące zapobiegania, opieki i reagowania w przypadku małpiej ospy w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania w miasto Nowy Jork (New York City, NYC) oraz informacje na temat:

- objawów i przenoszenia się małpiej ospy
- środków zapobiegania i kontroli zakażeń
- wskazówek dotyczących izolacji dla mieszkańców i personelu
- szczepień
- leczenia i opieki
- dodatkowych zasobów i źródeł

Ośrodki zbiorowego zakwaterowania obejmują miejsca, w których przebywają osoby niespokrewnione ze sobą. Mogą one być blisko siebie i dzielić co najmniej jedno wspólne pomieszczenie (takie jak pokój sypialny lub sypialnia, kuchnia lub łazienka). Wiele ośrodków zbiorowego zakwaterowania w NYC podlega przepisom i wytycznym innych agencji miejskich, stanowych lub federalnych. Organizacje powinny również zapoznać się z wytycznymi dotyczącymi ich typów miejsc, dostarczonymi przez ich władze akredytacyjne lub licencyjne. Uczelnie i uniwersytety powinny przejrzeć dokument zatytułowany „**Questions and Answers Regarding Monkeypox for Administrators and Staff of Institutions of Higher Education Such as College and Universities**” (Pytania i odpowiedzi dotyczące małpiej ospy dla administratorów i personelu instytucji szkolnictwa wyższego, takich jak college i uniwersytety) (dostępny na stronie health.ny.gov/Higher_Ed_FAQ).

Objawy i przenoszenie małpiej ospy

Małpia ospa to choroba zakaźna wywoływana przez wirus małpiej ospy. Może powodować owrzodzenia, które mogą wyglądać jak pryszcze lub pęcherze, być twarde w dotyku i mieć zanurzenie w środku. Ostatecznie na owrzodzeniach tworzy się strup, który następnie odpada. Owrzodzenia mogą być na całym ciele lub na niektórych częściach, takich jak twarz, dłonie lub stopy, lub wokół lub wewnątrz ust, genitaliów lub odbytu.

U niektórych osób występują również objawy grypopodobne – takie jak gorączka, dreszcze, ból gardła, obrzęk węzłów chłonnych, bóle głowy i zmęczenie – przed lub w tym samym czasie, gdy pojawiają się owrzodzenia. Objawy zwykle zaczynają się od trzech do 17 dni po narażeniu na zakażenie (mogą jednak nie pojawić się do 21 dni) i mogą trwać od dwóch do czterech tygodni.

Małpia ospa najczęściej przenosi się poprzez bezpośredni kontakt z owrzodzeniami osoby będącej nosicielem wirusa. W tym ognisku choroby małpia ospa przenosi się głównie podczas bliskiego, intymnego kontaktu, np. podczas seksu (oralnego, analnego i waginalnego), pocałunków, przytulania i masażu. Małpia ospa może również przenosić się poprzez kontakt z ubraniami, pościelą lub innymi

przedmiotami (takimi jak kubki i sztucce) używanymi przez osobę zarażoną wirusem, lub poprzez wdychanie kropli oddechowych tej osoby podczas bardzo bliskiego kontaktu przez dłuższy czas. Małpią ospą może zarazić się każdy, niezależnie od płci i orientacji seksualnej. Ryzyko ciężkiej choroby wywołanej przez małpią ospę może być wyższe u osób zakażonych wirusem HIV lub cierpiących na inne schorzenia osłabiające ich układ odpornościowy, lub u osób, które w przeszłości chorowały na atopowe zapalenie skóry (egzemę).

Izolacja i wytyczne dotyczące narażenia na zakażenie

Izolacja

- Należy jak najszybciej skierować osoby z objawami małpiej ospy do oceny medycznej.
  - W oczekiwaniu na wyniki badań, osoby z objawami małpiej ospy powinny być odizolowane w pomieszczeniu oddzielnym od innych.
- W ośrodkach zbiorowego zakwaterowania, każda osoba, która ma pozytywny wynik testu na małpią ospę **powinna zostać odizolowana** od innych do czasu, aż wszystkie rany zagoją się i wytworzy się nowa warstwa skóry, co może trwać od dwóch do czterech tygodni.
  - Pomieszczenia do izolacji powinny mieć drzwi, które można zamknąć.
  - Jeśli oddzielna łazienka nie jest dostępna, należy po każdym użyciu przetrzeć takie powierzchnie jak blaty, deski klozetowe i krany środkiem dezynfekującym zarejestrowanym przez Agencję Ochrony Środowiska Stanów Zjednoczonych (U.S. Environmental Protection Agency, EPA).
  - W miarę możliwości, w czasie izolacji osoby chore na małpią ospę powinny używać własnego, przeznaczonego do tego celu pojemnika na śmieci, który powinien być wyłożony workiem na śmieci.
- Osoby, u których potwierdzono wystąpienie małpiej ospy, powinny podjąć następujące dodatkowe środki ostrożności, aż do momentu zagojenia się wszystkich owrzodzeń i utworzenia się nowej warstwy skóry.
  - Nie uprawiać seksu oralnego, analnego lub waginalnego, ani innych bliskich, intymnych kontaktów.
  - Często myć ręce wodą z mydłem lub używać środka do odkażania rąk na bazie alkoholu, zwłaszcza po bezpośrednim dotknięciu rany.
  - Ograniczyć bezpośredni kontakt z miękkimi i porowatymi powierzchniami, których nie można prać, takimi jak meble tapicerowane. Umieścić pokrowiec na miękkich i porowatych powierzchniach, które można zdjąć i wyprać lub wyrzucić.
  - Jeśli osoby te muszą opuścić swoją przestrzeń do izolacji, powinny:
    - Całkowicie przykryć wszystkie owrzodzenia bandażami lub ubraniem (w tym rękawiczkami, jeśli mają owrzodzenia na rękach)
    - Nosić dobrze dopasowaną maseczkę na twarz.
    - Unikać kontaktu fizycznego i zatłoczonych miejsc.
    - Przetrzeć deskę klozetową po użyciu chusteczką dezynfekującą, gdy jest w publicznej lub wspólnej łazience
    - **Nie** udostępniać ani pozwalać innym dotykać swoich ubrań, ręczników czy pościeli.
    - **Nie** dzielić się naczyniami, jedzeniem, napojami ani sztuczkami.

- **Pracownicy powinni pozostać poza pracą** w oczekiwaniu na wyniki badań. Pracownicy, którzy mają pozytywny wynik testu na małpiał ospę nie powinni wracać do pracy, dopóki nie zagoją się owrzodzenia i nie powstanie nowa warstwa skóry.
  - Dodatkowe informacje udostępniono na stronie on.nyc.gov/monkeypox-non-health-care-workplaces.

Rodzaje kontaktów

- Ryzyko przeniesienia małpiej ospy jest niskie podczas wykonywania większości czynności.
- Narażenie na zakażenie wyższego stopnia jest obecnie definiowane przez Centra Kontroli i Prewencji Chorób (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) jako kontakt z osobą, która ma potwierdzoną małpiał ospę w czasie występowania u niej objawów, w tym:
  - Kontakt seksualny, w tym seks oralny, analny lub waginalny
  - Bliski, intymny kontakt, w tym obejmowanie, przytulanie lub całowanie
  - Kontakt pomiędzy uszkodzoną skórą lub błonami śluzowymi a owrzodzeniami lub płynami ustrojowymi osoby, u której potwierdzono małpiał ospę lub materiałami (takimi jak ubrania i pościel), które mogły dotykać ich owrzodzeń lub płynów ustrojowych.
    - Więcej informacji można znaleźć na stronie cdc.gov/poxvirus/monkeypox/clinicians/clinical-guidance.html, klikając na „Monitoring Persons Exposed” (Monitorowanie osób narażonych na zakażenie).
- Kwarantanna nie jest obecnie zalecana dla osób, które były narażone na zakażenie małpiał ospą.
- Osoby, które były narażone na ospę małpiał powinny monitorować objawy przez 21 dni. Osoby, u których wystąpiły objawy małpiej ospy powinny być odizolowane i jak najszybciej skierowane do oceny medycznej.

Profilaktyka i kontrola zakażeń

Czyszczenie

- Można utrzymywać rutynowe praktyki sprzątanania w ośrodku zbiorowego zakwaterowania, o ile nie zostanie zidentyfikowany potwierdzony przypadek małpiej ospy.
- Należy wdrożyć dodatkowe sprzątananie, jeśli osoba chora na małpiał ospę przebywa obecnie lub przebywała w ośrodku w czasie występowania objawów.
  - Do zwalczania wirusa małpiej ospy można użyć wielu środków dezynfekujących zatwierdzonych przez EPA.
    - Lista środków dezynfekujących zatwierdzonych przez EPA znajduje się na stronie bit.ly/epa-disinfectants-list.
  - Najpierw należy oczyścić powierzchnie i często dotykane przedmioty, takie jak klamki drzwi, włączniki światła i zabrudzone miejsca, używając wody i mydła lub detergentu.
  - Stosować metody czyszczenia na mokro, takie jak produkty w płynie lub mokre chusteczki. Unikać odkurzania, wycierania kurzu na sucho i zamiatania.
  - Dezynfekować twarde powierzchnie. Przestrzegać wskazówek producenta dotyczących stężenia, czasu kontaktu, pielęgnacji i postępowania.
  - W przypadku powierzchni miękkich i tapicerki należy rozważyć czyszczenie parowe, jeśli występuje nadmierne zabrudzenie powierzchni porowatych.
  - Jeśli dana placówka jest regulowana jako placówka opieki zdrowotnej, należy odwiedzić stronę cdc.gov/poxvirus/monkeypox/clinicians/infection-control.html i kliknąć na

„Infection Control in Healthcare Settings” (Kontrola zakażeń w placówkach opieki zdrowotnej).

Utylizacja odpadów

- Zabrudzone odpady, takie jak bandaże, ręczniki papierowe i opakowania po żywności oraz inne ogólne śmieci należy umieścić w szczelnej torbie.
- Umieścić wszystkie używane środki ochrony osobistej (Personal Protective Equipment, PPE) i inne przedmioty jednorazowego użytku w worku, który można zawiązać przed usunięciem go z innymi odpadami.
- Miejsca pracy, które rutynowo zajmują się odpadami medycznymi, powinny umieścić wszystkie odpady związane z czyszczeniem w szczelnym worku na śmieci i wyrzucać je razem z normalnymi odpadami medycznymi.
- Miejsca pracy, które **nie** prowadzą rutynowej obsługi odpadów medycznych, powinny umieścić wszystkie odpady związane z czyszczeniem w szczelnym worku na śmieci, włożyć do innego worka na śmieci i wyrzucić je do kosza na odpady ogólne.

Pranie

- Zebrać wszystkie potencjalnie skażone ubrania, pościel, ręczniki i pokrycia powierzchni w nadającą się do prania torbę z tkaniny lub plastikowy worek na śmieci przed czyszczeniem i dezynfekcją reszty pomieszczenia.
- Jeśli to możliwe, osoby chore na małą ospę powinny same zajmować się i prać swoje pranie.
- Nie wstrząsać ubraniami ani pościelą, ponieważ może to spowodować rozprzestrzenienie się cząstek zakaźnych.
- Rzeczy nie należy mieszać z praniem innych osób.
- Prać i suszyć rzeczy w największych temperaturach, podanymi na etykietach tkanin. Postępować zgodnie z etykietami detergentów i instrukcjami Wyrzucić plastikowe worki na śmieci, używane do przechowywania brudnego prania. Nadające się do prania torby na pranie można wyprać razem z praniem.
- Po zakończeniu pracy z brudnym praniem umyć ręce wodą z mydłem lub środkiem do dezynfekcji rąk na bazie alkoholu, który zawiera co najmniej 60% alkoholu.
- Dodatkowe informacje udostępniono na stronie on.nyc.gov/monkeypox-laundry.

PPE

- Fartuchy, rękawice, ochrona oczu i respiratory (takie jak KN95, N95 lub inne wysokiej jakości maseczki) powinny być noszone przez personel i inne osoby podczas wchodzenia do obszarów izolacyjnych.
- Podczas czyszczenia lub przenoszenia odpadów, personel i inne osoby powinny nosić odzież całkowicie zakrywającą skórę, jednorazowe rękawice oraz maskę N95 lub KN95, która zakrywa usta i nos.
- Podczas zajmowania się praniem osób, u których potwierdzono lub podejrzewa się małą ospę, personel powinien nosić fartuch, rękawice, ochronę oczu i dobrze dopasowany respirator N95 lub KN95.
- Po zdjęciu PPE należy umyć ręce wodą z mydłem. Po umyciu rąk należy również rozważyć użycie środka do odkażania rąk na bazie alkoholu, który zawiera co najmniej 60% alkoholu.

Szczepienia

- Osoby kwalifikujące się, które mogły być niedawno narażone na zakażenie małpą ospą, mogą otrzymać szczepionkę JYNNEOS. Szczepionka JYNNEOS jest zatwierdzona do zapobiegania małpiej ospie u osób, które były narażone na zakażenie. Zaszczepienie się po niedawnym narażeniu na zakażenie może zmniejszyć ryzyko zachorowania na małpą ospę oraz nasilenie objawów w przypadku zakażenia.
  - Wydział Zdrowia i Higieny Psychiczej NYC skontaktuje się z osobami, które były narażone na zakażenie, aby poinformować je o szczepieniu i pomóc im je otrzymać.
- Szczepienie jest bezpłatne i dostępne, niezależnie od statusu imigracyjnego lub miejsca zamieszkania.
- Aby umówić się na wizytę w celu otrzymania szczepionki JYNNEOS, należy zadzwonić pod numer 877-829-4692 lub odwiedzić stronę **vaccinefinder.nyc.gov**.
- Więcej informacji na temat szczepionek JYNNEOS można znaleźć na stronie **on.nyc.gov/jynneos-vaccine-faq**.
- Aktualne informacje na temat bieżącej kwalifikowalności dla osób **bez** znanego narażenia na zakażenie są dostępne na stronie **nyc.gov/health/monkeypox**.
- Aby uzyskać aktualne informacje dostępności szczepionki, należy wysłać SMS o treści „MONKEYPOX” pod numer 692-692.

Leczenie i opieka

W przypadku małpiej ospy nie ma zatwierdzonego specyficznego leczenia. Osoby w grupie wysokiego ryzyka wystąpienia ciężkiej choroby, lub u których wystąpiły ciężkie objawy małpiej ospy, mogą jednak stosować lek przeciwwirusowy o nazwie tekowiryumat (TPOXX), zatwierdzony do leczenia małpiej ospy. Lekarz może też przepisać TPOXX, jak również płyn do płukania ust, żele i inne leki, które pomogą zmniejszyć ból, obrzęk i swędzenie, a także może udzielić porady na temat łagodzenia objawów bez recepty. Dodatkowe wskazówki dotyczące opieki nad osobami chorymi na małpą ospę oraz pomocy w zmniejszeniu objawów przy użyciu leków i środków dostępnych bez recepty można znaleźć na stronie **on.nyc.gov/monkeypox-when-sick**.

Ciężka postać choroby spowodowana małpą ospą może obejmować gorączkę, szybki wzrost liczby owrzodzeń, dezorientację, sztywność karku, trudności w oddychaniu, drgawki, biegunkę i wymioty. Skontaktuj się z lekarzem w przypadku nasilenia się objawów, w tym zwiększenia bólu, zaczerwienienia lub obrzęku, pojawienia się mętnego lub mlecznego płynu w miejscu owrzodzenia lub jeśli ból przeszkadza w jedzeniu, siedzeniu lub chodzeniu do łazienki. W nagłych przypadkach należy zadzwonić pod numer **911**.

Dodatkowe zasoby i źródła

- Ośrodki zbiorowego zakwaterowania w NYC mogą kwalifikować się do otrzymania N95 i innych respiratorów oraz PPE zatwierdzonych przez Krajowy Instytut Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (National Institute for Occupational Safety) poprzez Centrum ds. Obsługi PPE. Pytania dotyczące kwalifikowalności i dostępu należy kierować na adres **ppesupport@health.nyc.gov**.
- Organizacja God's Love We Deliver obecnie **dostarcza posiłki** dla osób chorych na małpą ospę przez okres do 30 dni. Więcej informacji lub wniosek można znaleźć na stronie **glwd.org**.
- Wydział Zdrowia NYC dysponuje ograniczoną liczbą łóżek do izolacji dostępnych dla kwalifikujących się osób, które mają małpą ospę i nie są w stanie bezpiecznie odizolować się w

inny sposób. Więcej informacji lub pomoc w zakresie izolacji na miejscu w określonej placówce można uzyskać pod adresem isolationrequests@health.nyc.gov.

- Access NYC pomaga nowojorczykom w dostępie do świadczeń, takich jak gotówka czy żywność, w nagłych wypadkach. Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie access.nyc.gov.
- Serwis informacyjny na temat równego dostępu do usług zdrowotnych (Health Information Tool for Empowerment, HITE) zapewnia internetowy katalog usług zdrowotnych i społecznych dla osób o niskich dochodach, nieubezpieczonych, mieszkających w NYC lub Westchester County, lub na Long Island. Dodatkowe informacje są dostępne na stronie hitesite.org.
- Lekarze, którzy chcą przepisać TPOXX swoim pacjentom, mogą wysłać wiadomość e-mail na adres MPXtherapeutics@health.nyc.gov w celu uzyskania pomocy.
- Aby znaleźć lub porozmawiać z dostawcą opieki zdrowotnej, nowojorczyki mogą zadzwonić pod numer **311** lub 844-692-4629, odwiedzić stronę nyc.gov/health/map lub expresscare.nyc.
- NYC Well to bezpłatny i poufny telefon zaufania w zakresie zdrowia psychicznego. Personel NYC Well jest dostępny 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, może udzielić krótkich porad i skierować do osób udzielających opieki w ponad 200 językach. Należy zadzwonić pod numer 888-692-9355.
- Aby zapisać się na cotygodniowy newsletter Wydziału Zdrowia NYC dotyczący małpiej ospy, należy napisać na adres e-mail MPVnews@health.nyc.gov.
- Aby zamówić prezentację dla swojej organizacji, należy przesłać formularz wniosku (dostępny na stronie survey.alchemer.com/s3/6886844/Speaker-Request-Form) do Biura rzecznika Wydziału Zdrowia NYC.
- Poniższe wskazówki dotyczące małpiej ospy można znaleźć na stronie internetowej Wydziału Zdrowia Stanu Nowy Jork (New York State Department of Health, NYSDOH) oraz na stronach CDC:
  - Przypadki małpiej ospy w placówkach opieki innych niż placówki zdrowotne (NYSDOH):
Odwiedź stronę health.ny.gov/diseases/communicable/zoonoses/monkeypox/providers/docs/2022-07-25_guidance_for_congregate_healthcare_settings.pdf.
  - Przypadki małpiej ospy w placówkach innych niż placówki zdrowotne (NYSDOH):
Odwiedź stronę health.ny.gov/diseases/communicable/zoonoses/monkeypox/providers/docs/2022-07-25_guidance_for_congregate_non-healthcare_settings.pdf.
  - „General Guidance for Cleaning and Disinfection for Non-Health Care Settings” (Ogólne wskazówki dotyczące czyszczenia i dezynfekcji w placówkach opieki innych niż placówki zdrowotne) W trakcie i po izolacji w przypadku ospy małpiej (NYSDOH):
Odwiedź stronę health.ny.gov/diseases/communicable/zoonoses/monkeypox/docs/cleaning_and_disinfection_guidance.pdf.
  - Uwagi dotyczące ograniczenia przenoszenia małpiej ospy w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania (CDC):
Odwiedź stronę cdc.gov/poxvirus/monkeypox/community/congregate.html.
- Materiały edukacyjne i dodatkowe informacje na temat małpiej ospy można znaleźć na stronach:
  - nyc.gov/health/monkeypox
  - health.ny.gov/diseases/communicable/zoonoses/monkeypox
  - cdc.gov/poxvirus/monkeypox/index.html
  - who.int/news-room/fact-sheets/detail/monkeypox

- Wiedza na temat kwestii rasowych ma kluczowe znaczenie w zrozumieniu i przeciwdziałaniu nierównościom w zakresie zdrowia wynikającym z rasizmu.
  - Zestaw narzędzi Wydziału Zdrowia NYC, który pomoże osobom i organizacjom zrozumieć oraz zająć się kwestiami niesprawiedliwości rasowej i społecznej, która wpływa na zdrowie nowojorczyków, można znaleźć na stronie nyc.gov/health, wyszukując hasło „**race to justice**” (**wyścig po sprawiedliwość**).
  - Wykaz zasobów na temat różnorodności i włączenia społecznego Biura ds. Zdrowia Psychicznego NYS można uzyskać na stronie omh.ny.gov, wyszukując hasło „**diversity and inclusion resources**” (**zasoby na temat różnorodności i włączenia społecznego**).

Wydział Zdrowia NYC może zmienić zalecenia w miarę rozwoju sytuacji.

9.15.22 Polish